

ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ (ПО 9.1) Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Економічна кібернетика
Статус дисципліни	Обов'язкова
Форма навчання	Очна(денна)
Рік підготовки, семестр	1 курс, осінній семестр
Обсяг дисципліни	2 кредити/60 годин (лекції: 9 год, практичні: 18 год, СРС: 33 год)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Залік, модульна контрольна робота
Розклад занять	Згідно розкладу: http://rozklad.kpi.ua/Schedules/
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Трофименко Олена Олексіївна професор кафедри економічної кібернетики, доктор економічних наук, професор, контактні дані: робочий кабінет (сайт): Посилання на робочий кабінет на сайті кафедри e-mail: o.o.trofymenko@gmail.com Telegram: @OlenaOleks
Розміщення курсу	https://campus.kpi.ua https://classroom.google.com/u/2/c/NTQ1NzM0NzM2Mzcx

1. Програма навчальної дисципліни

2. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Дисципліна «Основи наукових досліджень в економіці» спрямована на формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок з методології, методики, технології та організації науково-дослідницької діяльності в економіці з широким використанням наукових джерел інформації, ознайомлення студентів з концепцією наукової діяльності, методологією наукового пізнання та досліджень в економіці; формування цілісного уявлення про науково-дослідницький процес.

В межах курсу забезпечено ознайомлення з основами наукового пізнання, використовуються сучасні методи наукових досліджень в економіці, розглядаються організаційні форми наукових комунікацій та технології підготовки публічної презентації результатів науково-дослідної роботи, забезпечується організація та проведення науково-дослідної та інноваційної діяльності в сфері економіки.

Метою дисципліни є формування системних знань, умінь та навичок використання методології, методики, технології та організації науково-дослідницької діяльності в економіці, забезпечення теоретичного й практичного підґрунтя для ефективного проведення наукових досліджень в економіці.

Предметом дисципліни є теоретико-методологічні засади та сучасні наукові підходи для ефективного проведення наукових досліджень в економіці.

Компетентності.

Призначенням дисципліни є формування у студентів загальних і фахових компетентностей:

- ЗК 1 - Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 4 - Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК 8 - Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- ФК 3 - Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, роботи на їх основі висновки.
- ФК 4 - Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.
- ФК 9 - Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проектів у соціально-економічній сфері.

Програмні результати навчання

Програмні результати навчання, після засвоєння дисципліни, спрямовані на набуття ряду знань, умінь і навичок для формулювання гіпотези дослідження, вирішення складних наукових завдань та проблем, здатностей приймати відповідні науково-обґрунтовані рішення у сфері економіки.

- ПРН 1 - Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.
- ПРН 7 - Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

3. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Пререквізити: Попередніми до вивчення дисципліни є такі освітні компоненти як: «Економічна теорія», «Історія економіки та економічної думки», «Статистика», «Оптимізаційні методи та моделі в економіці», «Економетрика».

Постреквізити: Дисципліна забезпечує такі дисципліни: «Стратегування та моделювання розвитку соціально-економічних систем», «Моделювання економічних ризиків».

Дисципліна забезпечує результативне проходження переддипломної практики та виконання магістерської дисертації.

4. Зміст навчальної дисципліни

Перелік тем навчальної дисципліни:

Тема 1. Роль та завдання науки для розвитку економіки.

Тема 2. Наукові дослідження нобелівських лауреатів в сфері економіки.

Тема 3. Формування особистості вченого, організація його праці та критерії оцінювання наукової діяльності.

Тема 4. Інформаційне забезпечення науково-дослідної роботи

Тема 5. Організація та етапи проведення науково-дослідної роботи

Тема 6. Основи методології наукового економічного дослідження.

Тема 7. Загальнонаукові та емпіричні методи дослідження

Тема 8. Обробка, аналіз та представлення результатів дослідження

Тема 9. Оформлення результатів наукового дослідження

5. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література

1. Основи наукових досліджень : навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти / укладачі: М.В. Кудла, В.О. Коблик ; Міністерство освіти і науки України, Уманський педагогічний університет імені Павла Тичини. Умань : Видавець М.М. Сочінський, 2021. 185 .
2. Тимошенко, Ігор Владиславович, автор, редактор. Основи наукових досліджень: методологія і практика : навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей / І.В. Тимошенко, В.І. Сідоров, О.М. Нащекіна ; за загальною редакцією І.В. Тимошенкова ; Міністерство освіти і науки України, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2019. 251 с.
3. Гальків, Любов Іванівна, автор. Організування і проведення наукових досліджень: 1001 тест для магістрів : спецкурс для спеціальностей 051 "Економіка", 073 "Менеджмент" : навчальний посібник / Л.І. Гальків, О.Б. Мрихіна ; Міністерство освіти і науки України, Національний університет "Львівська політехніка". - Львів : Растр-7, 2021. - 197 с.
4. Кузьмін, Олег Євгенович, автор, редактор. Економіко-математичні методи і моделі у науково-дослідних роботах : навчальний посібник / О.Є. Кузьмін, І.І. Новаківський ; за загальною редакцією О.Є. Кузьміна ; Міністерство освіти і науки України, Національний університет "Львівська політехніка". - Львів : Видавництво Львівська політехніка, 2021. - 282 с.

Додаткова література

1. Партико, Зіновій Васильович. Основи наукових досліджень: підготовка дисертації : навчальний посібник / З.В. Партико. - Київ : Ліра-К, 2018. - 231 с.
2. Медвідь, Вікторія Юріївна, 1984- , автор. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях) : навчальний посібник / В.Ю. Медвідь, Ю.І. Данько, І.І. Коблянська. - Суми : Університетська книга, 2020. - 218 с.
3. Організація наукових досліджень, написання та захист магістерської дисертації : навчальний посібник / А.Ю. Берко, Є.В. Буров, О.М. Верес, А.В. Катренко, П.О. Кравець, Ю.В. Нікольський, В.В. Пасічник ; Міністерство освіти і науки України. - Львів : Видавництво "Новий світ-2000", 2019. - 284 с.
4. Молоді дослідники у глобалізованому світі: сучасні перспективи, міжнародний форум (2020 : Харків) Young Researchers in the Global world: modern perspectives : book of papers of the 2020 international forum for young researchers (September 25, 2020) / редакційна колегія : М.К. Сухонос [та 5 інших] ; Ministry of education and science of Ukraine, O.M. Beketov National university of urban economy in Kharkiv, Tesol-Ukraine, Center of foreign languages (NUUE). - Kharkiv : O. M. Beketov NUUE, 2020. - 324 с.
5. Мінц О. Ю. Методологія моделювання інноваційних інтелектуальних систем прийняття рішень в економіці : монографія / О. Ю. Мінц. – Маріуполь :ГВУЗ "ПДТУ", 2017. – 216 с.
6. Monographs in Mathematical Economics Editor-in-chief: Maruyama, Toru Series Editors: Kusuoka, Shigeo, Grandmont, Jean-Michel, Rockafellar, R. Tyrrell

Інформаційні ресурси

1. Міністерство економіки України: офіційний вебсайт. URL: <http://www.me.gov.ua/>
2. Державна служба статистики України: офіційний вебсайт. URL: www.ukrstat.gov.ua
3. Прозорро: вебсайт. URL: <https://prozorro.gov.ua/>
4. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України (АІФРУ): вебсайт URL: <https://www.smida.gov.ua/about>
5. Національний інститут стратегічних досліджень. Офіційний вебсайт: URL: <http://www.niss.gov.ua>
6. Нормативні акти України. Офіційний вебсайт: URL: www.nau.kiev.ua
7. Сервер Верховної Ради України. Офіційний вебсайт: URL: <http://www.rada.gov.ua>
8. Національний банк України. Офіційний вебсайт: URL: <https://bank.gov.ua/>
9. Міністерство Фінансів України. Офіційний вебсайт: URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>

6. Навчальний контент

7. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Для опанування дисципліни застосовуються такі методи навчання:

методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекції; проблемні лекції; практичні заняття; консультації; самостійна робота.

методи контролю ефективності навчально-пізнавальної діяльності: модульна контрольна робота; дослідно-аналітичні завдання, аналітична доповідь, опитування, тестування, виконання навчальних завдань.

загальні методи навчання: метод проблемного викладу; евристичний метод; пояснювально-спонукальний метод викладання; дослідницький метод, відтворювальний метод під час виконанні модульної контрольної роботи.

спеціальні методи навчання: кейс метод, робота в малих групах, індивідуальна робота, аналітичні завдання, дискусія.

методи створення інтересу і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: інтерактивний, аналітична доповідь, модерація, метод ситуаційного аналізу.

Засвоєння освітньої компоненти передбачає відповідні методи навчання та оцінювання, які забезпечать досягнення програмних результатів навчання.

Відповідність програмних результатів, методів навчання і форм оцінювання

ПРН	Методи навчання	Форми оцінювання
1	2	3
ПРН 1	<ul style="list-style-type: none">• методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекції; проблемні лекції; практичні заняття; консультації; самостійна робота.• методи контролю ефективності навчально-пізнавальної діяльності: модульна контрольна робота; дослідно-аналітичні завдання, аналітична доповідь, опитування, тестування, виконання навчальних завдань.• загальні методи навчання: метод проблемного викладу; евристичний метод; пояснювально спонукальний метод викладання; дослідницький метод, відтворювальний метод під час виконанні модульної контрольної роботи.• спеціальні методи навчання: кейс метод, робота в малих групах, індивідуальна робота, аналітичні завдання, дискусія, метод аналізу конкретних ситуацій.• методи створення інтересу і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: презентації,	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: модульну контрольну роботу; дослідно-аналітичні завдання, аналітичні доповіді, опитування, тестування, виконання навчальних завдань. Календарний контроль: перша та друга атестація. Підсумковий контроль – залік.

	інтерактивний, аналітична доповідь, метод ситуаційного аналізу.	
ПРН 7	<p>методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекції; проблемні лекції; практичні заняття; консультації; самостійна робота, робота з навчально-методичною та науковою літературою і інформаційними ресурсами.</p> <ul style="list-style-type: none"> методи контролю ефективності навчально-пізнавальної діяльності: модульна контрольна робота; науково-дослідні завдання, аналітична доповідь, опитування, тестування, виконання навчальних завдань. загальні методи навчання: пояснювально-ілюстративний, метод проблемного викладу; евристичний метод; дослідницький метод, відтворювальний метод під час виконанні модульної контрольної роботи. спеціальні методи навчання: робота в малих групах, індивідуальна робота, аналітичні завдання, дискусія, метод аналізу конкретних ситуацій 	<p>Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: модульну контрольну роботу; дослідно-аналітичні завдання, аналітичні доповіді, опитування, тестування, виконання навчальних завдань.</p> <p>Календарний контроль: перша та друга атестація.</p> <p>Підсумковий контроль – залік.</p>

Примітка: ПРН – програмний результат навчання

Навчальним планом передбачено проведення 9 годин лекційних та 18 годин практичних занять, модульний контроль.

Календарно-тематичний план та структурно-логічна побудова вивчення курсу

Тиждень навчання	Розподіл годин		Назва розділів, тем, опис занять	Навчальна діяльність, контрольний захід	ПРН, ЗК, ФК
	Л	П			
1-3	1	2	<p>Тема 1. Роль та завдання науки для розвитку економіки.</p> <p>Л1: Поняття, функції і значення науки. Організація науки і наукових досліджень в Україні та за кордоном. Склад та підготовка наукових кадрів. Мета і завдання вивчення кредитного модуля. Значення кредитного модуля “Основи наукових досліджень в економіці” у формуванні світогляду та набуття навичок науково-дослідницької роботи.</p> <p>П1. Вступ. Основні вимоги в ході вивчення дисципліни, система оцінки успішності студентів, проведення календарного та семестрового контролю. Ознайомлення з літературними джерелами та завданнями для практичних занять. Консультація з підготовки наукових доповідей та виконання практичних завдань. Аналітична доповідь на тему: Екосистема інновацій та наукових досліджень в Україні та світі. Опитування на тему роль та завдання науки для розвитку економіки.</p>	<p>Н: проблемного викладу, пояснювально-ілюстративний, пояснювально – спонукальний, дискусія.</p> <p>К: Опитування. Оцінювання аналітичної доповіді.</p>	ЗК1, ЗК4, ФК3, ПРН1

1-3	1	1	<p>Тема 2. Наукові дослідження нобелівських лауреатів в сфері економіки.</p> <p>Л1. Історія та заснування Нобелівської премії. Роль Нобелівської премії для розвитку економічної науки. Критерії відбору досліджень та претендентів на преміювання. Огляд наукових досліджень в сфері економіки Нобелівських лауреатів та їх значення для економічної науки.</p> <p>П1. Опитування та аналітичні доповіді на тему: Аналіз наукових досліджень нобелівських лауреатів (за два довільні роки – за вибором студента).</p>	<p>Н: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладу, пояснювально – спонукальний, евристичний, метод аналізу конкретних ситуацій.</p> <p>К: Опитування. Оцінювання виконання навчального завдання. Оцінювання розрахунково-аналітичного завдання.</p>	<p>ЗК3, ЗК4, ЗК7, ЗК8, ФК7, ФК10, ФК12, ФК14, ПРН5, ПРН10.</p>
5-7	1	2	<p>Тема 3. Формування особистості вченого, організація його праці та критерії оцінювання наукової діяльності.</p> <p>Л1. Виховання творчих здібностей. Головна форма виховання творчих здібностей. Наукове покликання. Зовнішні і внутрішні мотиви, що зумовлюють тягу людини до наукової діяльності. Основні психологічні риси. Працелюбність як запорука наукового успіху. Особливості багатознання. Скептицизм як класична форма перешкод на шляху до нових ідей. Значення особистої ініціативи в становленні особистості ученого. Критичне осмислення досягнень науки. Уявлення, фантазія та інтуїція в науковій творчості. Формальні риси наукового працівника. Манера поведінки науковця.</p> <p>Організація розумової праці. Висока наукова працездатність – головне завдання гігієни розумової праці. Особливості наукової праці. Набуття наукових навичок та їх значення для налагодження високої працездатності. Індексція наукових досліджень та рейтинги оцінювання наукових досліджень. Рейтинги дослідників.</p> <p>П1. Аналітична доповідь на тему: Сучасні індикатори результативності наукових досліджень – світові практики. Опитування</p>	<p>Н: пояснювально-ілюстративний, інструктивний, проблемно-пошукового, го викладу, пояснювально – спонукальний, евристичний, інструктивно-практичний.</p> <p>К: Оцінювання аналітичної доповіді, опитування.</p>	<p>ЗК4, ФК3, ПРН7.</p>
5-7	1	1	<p>Тема 4. Інформаційне забезпечення науково-дослідної роботи</p> <p>Л1. Поняття та класифікація інформаційного забезпечення наукових досліджень. Роль і функції інформації. Економічна інформація, її класифікація та призначення у науково - дослідному процесі. Вибір об'єкта обстеження та визначення системи показників, що підлягають збору в процесі спостереження.</p> <p>П1. Ознайомлення з систематизацією першоджерел наукової інформації та специфікою їх використання. Виконання науково-дослідного завдання із пошуку інформації в межах обраного дослідження. Опитування.</p>	<p>Н: пояснювально-ілюстративний, інструктивний, проблемно-пошукового, го викладу, пояснювально – спонукальний, евристичний, інструктивно-практичний.</p> <p>К: Оцінювання науково-дослідного завдання, опитування.</p>	<p>ЗК8, ФК3, ПРН1.</p>
5-7		1	<p>Модульна контрольна робота, частина 1 (МКР). Передбачає теоретичні та тестові завдання.</p>	<p>Н: відтворювальний метод.</p>	<p>Оцінювання ПРН за Т. 1-4</p>

9-11	1	2	<p>Тема 5. Організація та етапи проведення науково-дослідної роботи.</p> <p>Л1. Процес наукового дослідження в економіці та його характеристика. Наукова проблема та обґрунтування теми дослідження. Гіпотеза в науковому дослідженні та стадії її розвитку. Умови, за яких гіпотеза переконлива. Критерії вибору теми наукового дослідження, порядок її конкретизації і затвердження. Бібліотека - інтелектуальний центр наукових досліджень. Структура і організація економічної бібліографії. Дослідна і завершальна стадії науково-дослідного процесу.</p> <p>П1. Виконання науково-дослідного завдання щодо постановки проблеми економічного дослідження, визначення гіпотези та етапів проведення дослідження. Проведення дискусії на тему розвитку науково та інноваційної діяльності в Україні на основі самостійної роботи студентів.</p>	<p>Н: проблемного викладу, пояснювально – спонукальний, евристичний, метод аналізу конкретних ситуацій, аналітичне завдання, дискусія.</p> <p>К: Оцінювання науково-дослідного завдання, опитування.</p>	ЗК1, ЗК8, ФК4, ФК9, ПРН1.
9-11	1	2	<p>Тема 6. Основи методології наукового економічного дослідження</p> <p>Л1. Суть теорії і методології економічних досліджень. Основні підходи до визначення суті теорії: гносеологічний, логічний, методологічний. Функції наукової теорії. Наукова ідея та її зв'язок з принципом і законом. Категорія в філософії. Структура теорії. Значення синтезу в створенні наукової теорії. Два рівні пізнання методології наукових досліджень: емпіричний і теоретичний. Загальна і часткова методологія науки. Поняття терміну “наукове дослідження”. Суть поняття “об’єкт наукового дослідження” і його зміст. Емпіричні об’єкти дослідження і їх поділ на натуральні та штучні, прості і складні. Суть правильного відбору об’єкта вивчення. Критерії відбору факторів, які впливають на дослідження об’єкту. Суть поняття “предмет дослідження”.</p> <p>П1. Методологічні принципи економічних досліджень: всезагальний універсальний взаємозв’язок, який потребує всебічного обліку зв’язків і залежностей досліджуваного об’єкту; діалектичне протиріччя (за дотримання формально логічного непротириччя); Єдність якості і кількості, якісного і кількісного підходів у наукових дослідженнях; діалектичне заперечення; відбиття. Об’єкт і предмет наукового дослідження. Виконання науково-дослідного завдання щодо визначення об’єкту та предмету дослідження, формулювання мети та завдань.</p>	<p>Н: проблемного викладу, пояснювально – спонукальний, евристичний, метод аналізу конкретних ситуацій, аналітичне завдання, дискусія, модерація.</p> <p>К: Оцінювання науково-дослідного завдання.</p>	ЗК1, ЗК8, ФК9, ПРН1.
13-15	1	2	<p>Тема 7. Загальнонаукові та емпіричні методи дослідження</p> <p>Л1. Суть методу і рівні наукового пізнання. Предмет вивчення методології наукових досліджень. Суть поняття “метод”. Рівні пізнання в методології наукових досліджень: теоретичний; практичний. Загальнонаукові методи в теоретичних і емпіричних дослідженнях. Класифікація наукових методів дослідження. Аналіз. Синтез. Індукція. Дедукція. Аналогія. Модельовання. Абстрагування. Конкретизація. Системний аналіз. Суть емпіричних (конкретно-наукових) методів наукового пізнання. Теоретичні і методичні прийоми досліджень: формалізація, гіпотетичний і аксіоматичний методи, створення теорії. Методичні прийоми проведення конкретних наукових досліджень: спостереження, експеримент, впровадження результатів дослідження у практику діяльності.</p> <p>П1. Процедури вибору та обґрунтування методів дослідження. Виконання науково-дослідного завдання щодо вибору методів дослідження в залежності від мети та завдань дослідження. Опитування.</p>	<p>Н: проблемного викладу, пояснювально – спонукальний, евристичний, метод аналізу конкретних ситуацій, аналітичне завдання, дискусія, модерація.</p> <p>К: Оцінювання науково-дослідного завдання. Опитування.</p>	ЗК8, ФК4, ФК9, ПРН1.

13-15	1	2	<p>Тема 8. Обробка, аналіз та представлення результатів дослідження.</p> <p>Л1. Обробка первинної економічної інформації, аналіз і інтерпретація даних, отримання обґрунтованих узагальнень, висновків і рекомендацій. Проблема вимірювань у гуманітарних науках. Попередня обробка результатів спостережень і опитувань. Основні статистичні поняття. Прогнозування. Оцінювання ефективності</p> <p>П1. Оцінювання аналітичної доповіді на тему «Особливості обробки результатів дослідження: приклади застосування економіко-математичного моделювання». Опитування.</p>	<p>Н: проблемного викладу, пояснювально – спонукальний, евристичний, метод аналізу конкретних ситуацій, науково-дослідне завдання, дискусія, модерація.</p> <p>К: Оцінювання аналітичної доповіді. Опитування.</p>	ЗК8, ФК3, ФК4, ПРН1.
17	1	2	<p>Тема 9. Оформлення результатів наукового дослідження.</p> <p>Л1. Загальні вимоги до роботи над текстом. Вимоги до структури, змісту і цілісності роботи. Визначення загального обсягу роботи та її окремих частин. Способи нумерації внутрішніх частин тексту. Логічність і послідовність у викладі тексту роботи. Організація роботи над текстом. Два типи учених за ознакою часу роботи. Режим роботи та її ефективність. Варіанти манери письма.</p> <p>Літературна обробка наукового тексту. Конструктивне і критичне начало в процесі написання тексту. Тон викладу. Особливості цитування літературних джерел. Редагування тексту і підготовка його до друку. Значення проміжку часу між написанням і редагуванням тексту. Внесення правок після рецензування. Коректурні знаки.</p> <p>П1. Виконання науково-дослідного завдання щодо забезпечення правильного представлення наукових результатів власного дослідження.</p>	<p>Н: проблемного викладу, пояснювально – спонукальний, евристичний, науково-дослідне завдання, дискусія, модерація.</p> <p>К: Оцінювання аналітичної доповіді. Опитування.</p>	
17		1	Модульна контрольна робота, частина 2 (МКР). Передбачає теоретичні та тестові завдання.	Н: відтворювальний метод.	Оцінювання ПРН за Т. 5-9
Всього	9	18			

Примітка: Л – лекції, П – практичні заняття, КП – комп'ютерний практикум, СР- самостійна робота, Н – методи навчання, К – контрольний захід, ПРН – програмний результат навчання

8. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Навчальним планом передбачено 66 годин самостійної роботи. На самостійну роботу виносяться:

Тиждень навчання	Обсяг годин	Завдання
1	2	3

Підготовка до аудиторних занять: опрацювання та осмислення інформації з лекційних занять, підготовка до практичних занять.

1	9	Тема 1. Підготовка аналітичної доповіді на тему: Екосистема інновацій та наукових досліджень в Україні та світі. Опрацювання навчальних матеріалів за тематикою наукового пізнання в економіці.
2	8	Тема 2. Підготовка до опитування та виступу з доповіддю та презентацією на тему: Аналіз наукових досліджень нобелівських лауреатів (за два довільні роки – за вибором студента). Збір та аналіз сучасних джерел інформації за тематикою обраного дослідження.
3	8	Тема 3. Підготовка аналітичної доповіді на тему: Сучасні індикатори результативності наукових досліджень – світові практики. Ознайомлення та аналіз пошукових систем світових наукових журналів.
4	8	Тема 4. Аналіз інформаційних джерел з обраної тематики дослідження.

5	8	Тема 5. Дослідження структурних змін основних показників наукової та інноваційної діяльності. Визначення основних партнерів України на міжнародному науково-технічному ринку
6	8	Тема 6. Дослідження матеріалів для самостійного опрацювання на тему: Методологічні принципи наукових досліджень. Підготовка інформації щодо власного дослідження.
7	8	Тема 7. Опрацювання напрямів впровадження результатів наукового дослідження в практичну діяльність.
8	8	Тема 8. Підготовка аналітичної доповіді на тему «Особливості обробки результатів дослідження: приклади застосування економіко-математичного моделювання».
9	8	Тема 9. Ознайомлення з принципами академічної доброчесності.

Підготовка до виконання модульної контрольної роботи: дисципліна передбачено 1 модульну контрольну роботу, яка складається з двох частин.

7	1	Модульна контрольна робота, частина 1 Передбачає теоретичні та аналітичні завдання за темами 1-4. МКР виконується на практичному занятті № 4
17	1	Модульна контрольна робота, частина 2 Передбачає теоретичні та аналітичні завдання за темами 5-9. МКР виконується на практичному занятті № 9

Підготовка до складання семестрового контролю у формі заліку.

Сесія	17-18	Підготовка передбачає наскрізне повторення матеріалу вивченого курсу.
--------------	-------	---

9. Політика та контроль

Правила відвідування занять

Відвідування занять є вільним, бали за присутність на лекція та практичних заняттях не додаються. Втім, вагома частина рейтингу формується через активну участь у заходах на практичних заняттях. Варто дотримуватись розкладу занять, при запізненні більше ніж на 15 хв., долучатись до другої частини заняття (після перерви).

Правила поведінки на заняттях

Дотримання норм етичної поведінки визначених у Кодексі честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>).

На території університету студенти мають поводити себе відповідно до Правил внутрішнього розпорядку (<https://kpi.ua/admin-rule>). В аудиторіях на лекційних та практичних заняттях, а також під час проведення занять у формі відеоконференції, користуватись мобільним телефоном потрібно у беззвучному режимі і тільки для пошуку необхідної для виконання завдань інформації, у т.ч. в інтернеті.

Правила призначення заохочувальних та штрафних балів

Заохочувальні бали можуть бути отримані за поглиблене вивчення окремих тем курсу, результати чого можуть бути втілені у наукових тезах, наукових статтях, презентації, ессе тощо.

Штрафні бали не передбачаються.

Політика оцінювання контрольних заходів

Оцінювання контрольних заходів відбувається відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), Положення про поточний, календарний та семестровий контролі результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>).

Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає не менше 60% від балів, визначених для цього контрольного заходу, а негативний результат оцінюється в 0 балів.

Календарний контроль проводиться один раз на семестр і передбачає проведення модульної контрольної роботи, яка здійснюється у вигляді письмової контрольної роботи, що містить теоретичні та практичні завдання. Умовою отримання позитивної оцінки з календарного контролю

з навчальної дисципліни є значення поточного рейтингу здобувача не менше, ніж 50 % від максимально можливого на час проведення такого контролю.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку за РСО-1 (першого типу), що передбачає виконання завдань впродовж семестру і оцінювання результатів навчальної діяльності здобувача.

Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить семестровий контроль у вигляді залікової контрольної роботи або співбесіди.

Після виконання залікової контрольної роботи, якщо оцінка за залікову контрольну роботу більша ніж за рейтингом, здобувач отримує оцінку за результатами залікової контрольної роботи. Якщо оцінка за залікову контрольну роботу менша ніж за рейтингом, застосовується «жорстка» РСО – попередній рейтинг здобувача (за винятком балів за семестрове індивідуальне завдання) скасовується і він отримує оцінку з урахуванням результатів залікової контрольної роботи. Цей варіант формує відповідальне ставлення здобувача до прийняття рішення про виконання залікової контрольної роботи, змушує його критично оцінити рівень своєї підготовки та ретельно готуватися до заліку.

Політика дедлайнів та перескладань

Формування семестрового рейтингу студента ґрунтується на своєчасному виконанні поточних завдань, написанні модульної контрольної роботи згідно графіку викладання дисципліни. Якщо контрольні заходи, або виконання завдань пропущені з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини), надається можливість додатково скласти завдання протягом найближчого тижня або відпрацювати пропущення заняття шляхом виконання індивідуальних завдань. Порушення термінів і невиконання завдання з неповажних причин, може не дати змоги набрати відповідну кількість балів для отримання заліку. Детальніше – Положення про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://kpi.ua/files/n3277.pdf>).

Порядок ліквідації академічної заборгованості та перескладання семестрового контролю регулюється Положенням про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>). Здобувач, у якого за результатами семестрового контролю виникла академічна заборгованість, має право її ліквідувати відповідно до Положення про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/177>).

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

У випадку не згоди здобувача з оцінкою за результатами контрольного заходу, він має право подати апеляцію у день оголошення результатів відповідного контролю на ім'я декана факультету за процедурою визначеною Положенням про апеляції в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/182>).

Політика щодо академічної доброчесності

Необхідним під час виконання завдань з дисципліни є дотримання політики та принципів академічної доброчесності, які, у тому числі викладено у Кодексі честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>), Положенні про систему запобігання академічному плагіату в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/47>).

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті

Порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті регламентує Положення про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/179>).

Можуть бути зараховані окремі змістовні модулі або теми дисципліни. В разі зарахування лише окремого змістовного модуля / модулів дисципліни, здобувач звільняється від виконання відповідних завдань, отримуючи за них максимальний бал відповідно до рейтингової системи оцінювання.

Дистанційне навчання

За відповідних умов навчання може проводитись у дистанційному режимі згідно Положення про дистанційне навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/188>)

У режимі дистанційного навчання заняття відбуваються у вигляді онлайн-конференції у програмі Google Meet - посилання на зустріч видається на початку семестру.

• 8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Оцінювання ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання (згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/37>), яка передбачає систематичну роботу здобувача протягом семестру і складається з наступних заходів:

Рейтинг з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за:

Оцінювання ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання (згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/37>), яка передбачає систематичну роботу здобувача протягом семестру і складається з наступних заходів:

Рейтинг з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за:

1. Стартові бали (max 100 балів):

- відповіді на практичних заняттях (опитування, участь у дискусії);
- науково-дослідні завдання;
- аналітичні доповіді;
- модульна контрольна робота.

Поточний контроль:

1. Відповіді на практичних заняттях (max 30 балів).

Розрахунок за одну відповідь на практичному занятті (6 відповідей):

5 балів	Активна робота, повні відповіді під час опитування
4 бали	Робота з доповненням до відповідей інших здобувачів
3 бали	Пасивність
0 балів	Відповідь відсутня

2. Підготовка науково-дослідних завдань (max 30 балів).

Розрахунок за одне завдання (5 завдань):

6 балів	Творчий підхід до розкриття завдання, розкриття теми глибоке, відображена власна позиція
4-5 балів	Глибоке розкриття теми, однак власна наукова позиція відображена не досить обґрунтовано
3 бали	Розкриття теми обґрунтовано з певними недоліками, опрацьований матеріал та літературні джерела є недостатніми для глибоко розкриття теми
0 балів	Не зараховано, наявни плагіат, тему не розкрито

3. Підготовка аналітичної доповіді (max 20 балів).

Розрахунок на одну доповідь (4 завдань):

5 балів	Творчий підхід до розкриття теми, розкриття теми глибоке, відображена власна позиція
4 бали	Глибоке розкриття теми, однак власна наукова позиція відображена не досить обґрунтовано

3 бали	Розкриття теми обґрунтовано з певними недоліками, опрацьований матеріал та літературні джерела є недостатніми для глибоко розкриття теми
0 балів	Не зараховано, наявни плагіат, тему не розкрито

3. Модульна контрольна робота: (має 20 балів)

МКР включає: 1) теоретичні питання (3 питання, 4 бали кожний), 2) практичне завдання з формування ціннісної пропозиції роботодавця (8 балів);

20 балів	1) викладено питання всебічно, безпомилково і логічно; 2) творчий підхід до виконання практичного завдання;
16-19 балів	1) викладено питання безпомилково, достатньо повно і без ознак плагіату; 2) наявні необхідні складові, є незначні недоліки;
12-15 балів	1) викладено питання не повністю, основні аспекти розкрито; 2) наявні помилки;
0 балів	Робота не здана

Календарний контроль: проводиться двічі на семестр.

Тиждень	Умови отримання атестації
7 тиждень	Поточний рейтинг не менше 15 балів.
14 тиждень	Поточний рейтинг не менше 25 балів.

Семестровий контроль (залік) (має 100 балів).

Умова допуску: стартовий рейтинг не менше 25 балів.

Залік складається з двох частин: теоретичні питання (4 питання); тестові завдання (40):

Теоретичні питання	
5 балів	Відповідь на питання викладено правильно, всебічно, безпомилково і логічно
4 балів	Відповідь на питання викладено безпомилково, не достатньо повно проте з застосуванням набутих теоретичних знань
3 балів	Відповідь на питання викладено не повністю, але основні аспекти розкрито
0 балів	Не має відповіді
Тестові завдання	
2 бали	Відповідь вірна
0 балів	Відповідь не вірна

Максимальний бал за курс – 100 балів.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно

64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

- Можливе зарахування сертифікатів проходження дистанційних чи онлайн курсів за відповідною тематикою у рейтинг здобувача. Зарахування наукових тез чи наукової статті.
- Викладення дисципліни може бути переведено у дистанційну форму за відповідних умов згідно розпоряджень університету.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри економічної кібернетики, д.е.н., проф.,
Трофименко Оленою Олексіївною

Ухвалено кафедрою економічної кібернетики (протокол № 18 від 28.06.2023 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 11 від 30.06.2023 р.)

ДОДАТОК А
Перелік екзаменаційних питань

1. Суть та зміст економічного аналізу в ринкових умовах
2. Завдання економічного аналізу
3. Економічний аналіз господарської діяльності як функція управління та елемент керуючої системи
4. Роль і місце економічного аналізу у підвищенні ефективності господарювання
5. Економічний аналіз і теорія пізнання
6. Основні принципи економічного аналізу
7. Роль і місце економічного аналізу в управлінні підприємством
8. Критичний аналіз визначень предмету економічного аналізу господарської діяльності в умовах ринку
9. Фактори, які зумовлюють економічні показники та їх класифікація
10. Система показників, її формування та використання в економічному аналізі
11. Класифікація методів та прийомів аналізу господарської діяльності підприємств
12. Методи обробки економічної інформації та їх класифікація
13. Економічно-логічні методи, їх класифікація, область використання
14. Порівняння, його місце у вирішенні аналітичних задач
15. Метод елімінування, індекси, ланцюгові підстановки, розрахунки за допомогою відхилень
26. Деталізація як основа розробки факторної моделі показника, що аналізується
17. Інтегральний метод оцінки факторних впливів. Прийом визначення «вузьких» місць та головних ланцюгів розвитку господарського об'єкту
18. Графічний метод у дослідженні аналітичних показників господарської діяльності
19. Економіко-математичні методи та моделі в аналізі господарської діяльності, їх класифікація
20. Основні методологічні принципи, і процес моделювання господарських операцій
21. Класифікація завдань факторного аналізу. Характеристика прямого аналізу і зворотного факторного аналізу
22. Характеристика методів оптимальних рішень та область їх використання
23. Кореляційно-регресивний аналіз та область його використання
24. Матричні методи аналізу господарської діяльності підприємств .
25. Система економічної інформації як база даних для аналізу господарської діяльності
26. Принципи організації інформаційного забезпечення господарської діяльності
27. Методика накопичення та систематизації аналітичної інформації. Методика перевірки достовірності джерел інформації
28. Основи організації комп'ютерної обробки економічної інформації для економічного аналізу
29. Характеристика основних елементів аналітичної роботи на підприємстві
30. Комплексний економічний аналіз як система пошуку резервів підвищення ефективності виробництва
31. Системний підхід та передумови створення комплексного економічного аналізу, його сутність та основні принципи
32. Класифікація факторів та резервів підвищення ефективності виробництва
33. Основні елементи змісту комплексного аналізу
34. Методи детермінованої комплексної оцінки інтенсифікації та ефективності господарювання
35. Методи аналізу кількісного впливу на зміну результативного показника
36. Функції управління –критерії класифікації видів економічного аналізу

37. Класифікація та характеристика найважливіших видів економічної інформації, що використовується для аналізу виробничо-комерційної діяльності
38. Оперативний аналіз: зміст, завдання, організація та інформативне забезпечення
39. Перспективний аналіз: зміст, завдання, організація та інформативне забезпечення
40. Внутрішній і зовнішній аналіз: їх зміст, завдання, основні етапи проведення
41. Техніко-економічний та соціально-економічний аналіз: їх зміст, завдання, джерела інформації, методи проведення, місце в системі комплексного економічного аналізу
42. Функціонально-вартісний аналіз у вирішенні організаційно-управлінських рішень
43. Суть та зміст економічного аналізу в ринкових умовах
44. Аналіз виробництва продукції
45. Аналіз якості продукції
46. Оцінка виконання плану із собівартості продукції
47. Аналіз реалізації продукції
48. Оцінка виконання плану із собівартості продукції
49. Аналіз витрат за елементами і статтями калькуляції
50. Аналіз матеріальних витрат
51. Аналіз витрат на оплату праці
52. Аналіз собівартості окремих видів продукції
53. Аналіз забезпечення підприємства трудовими ресурсами
54. Аналіз використання фонду робочого часу
55. Аналіз продуктивності праці
56. Аналіз трудомісткості продукції
57. Аналіз складу динаміки та якісного складу основних засобів
58. Аналіз ефективності використання основних засобів
59. Аналіз забезпечення підприємства матеріальними ресурсами
60. Аналіз ефективного використання матеріальних ресурсів
61. Аналіз формування фінансових результатів
62. Загальний аналіз чистого прибутку підприємства
63. Факторний аналіз фінансових результатів
64. Організаційно-інформаційна модель аналізу фінансового стану підприємства
65. Аналіз фінансової стійкості підприємства
66. Аналіз платоспроможності та ліквідності підприємства
67. Аналіз кредитоспроможності
68. Аналіз активів підприємства
69. Аналіз ефективності використання оборотного капіталу
70. Аналіз необоротних активів
71. Аналіз дебіторської заборгованості
72. Аналіз власного капіталу
73. Аналіз зобов'язань
74. Аналіз кредиторської заборгованості
75. Аналіз рентабельності активів і капіталу
76. Аналіз ділової активності підприємства
77. Організаційно-інформаційна модель аналізу фінансових результатів